

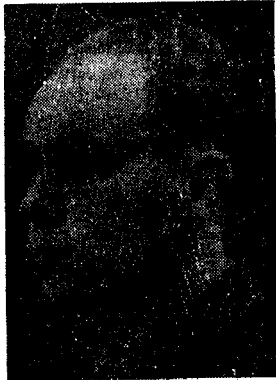
«Eriksen har tatt livet av seg ved hengning»

Fehmers kyniske beskjed til familien

Nye uhyggelige detaljer om fangemishandlingen

DAGBLADET, TIRSDAG 4. DESEMBER 1945

115118

Gestapomanen Klinge i retten i dag.

Gestapos bestialske virksomhet på Terrassen

Karl Klinge i retten tiltalt for mord og en uhyggelig serie av mishandlinger

Tok livet av Eriksen ved kølleslag og iskalde bad

I formiddag tok lagmannsretten til å behandle saken mot den tyske gestapisten Karl Hans Herman Klinge som mot slutten av okkupasjonen var en av de aller verste på Victoria Terrasse.

Klinge er en ganske pen, spebygd mann som ser ut til å være knapt tjue år. Han viste seg imidlertid å være født i 1909.

Før lagmann Solem leste opp den omfattende og uhyggelige tiltalebeslutningen, ba aktor, statsadvokat Sund om ordet og henstilte til pressen om ikke å nevne navnet på ham Klinge hadde drept av hensyn til de pårørende.

Da reiste en ung dame seg som satt på en av tilhørbenkene og sa med høy og tydelig stemme:

— Jeg ønsker ikke at den henstillingen blir fulgt. Det var min mann han drepte.

UHYGGELIG TILTALE

Klinge er tiltalt etter straffelovens § 228 for i slutten av februar 1945 å ha kommandert Oddvar Eriksen til å foreta knebeyninger i et så langt tidsrom at han ble sterkt svekket. Deretter slo han Eriksen med en kelle over ryggen og petet. Til slutt ble Eriksen badet i iskaldt vann. Påkjenningen var så voldsom at Eriksen avgikk ved døden umiddelbart etter.

— Fortsettes 6 side —

Lagmannen gikk deretter over til å eksaminere Klinge om den behandlingen han hadde gitt Karl Oddvar Eriksen som en mistenkte for å være en sentral skikkelse i Milorg.

Klinge innrømmet at Eriksen var blitt kommandert til å foreta 100 til 150 knebeyninger for å få ham til å snakke. — Da ikke det hjalp og heller ikke et par timers forhør, ble det foreslått med slag over setet. Heller ikke det førte fram, og det ble da bestemt å bruke kalde bad. Etter at han var dukket under noen ganger, lovet han å svare på visse spørsmål, og han ble tatt opp. Tolken Erlandsen var med under forhøret og badingen.

Lagm.: Var hendene bundet?
— Ja, både hendene og føttene var bundet. På hendene satte Erlandsen håndjern mens Eriksen satt på badekarkanten.

— Hvor lenge holdt dere ham under vannet?
— En 5—6 sekunder hver gang — tenker jeg.

Da Eriksen var kommet ut av badekaret gled han på det glatte gulvet og slo hodet mot et rør. Han ble nå dårlig, og måtte bringes ned på kontoret til Klinge. En sendte bud etter lege som ga Eriksen en sprøyte, men til ingen nytte. En tid etter døde Eriksen.

Fehmer ble nå tilkalt. Han gav ordre om at en ikke skulle utlevere liket og sende melding til familien at Eriksen hadde tatt livet av seg i fengslet ved hengning. Det ble gjort. Lagm.: Hva mener De dødsårsaken var?
— Eriksen var nervøs og oppbrakt, og jeg frarådet bading, men min sjef Brinits forlangte at det skulle gjøres.

SKJERPET FORHØR

Statsadv.: Har De noen gang foretatt skjerpetsforhør etter ordre.

— Nei, aldri.
— Hva ville ha skjedd om De hadde nektet?

— Tja, da måtte jeg ha tatt konsekvensene, og de ville ha blitt meget ubehagelige.

Forsvareren (hr. adv. Adam Hjørtb):
— Var det andre som brukte kalde bad til sine fanger?

— Ja, det var mange av mine kamerater som også fikk ordre til å bruke kalde bad.

Lagm.: Sørgt dere for at fangene fikk

mat når dere hadde dem under forhør hele dagen?

— Ja, jeg hadde da inntrykk av det.
— Det er ikke min erfaring. Jeg ble arrestert klokka 10 om formiddagen og fikk ikke en bite mat før om kvelden.
— Det må ha vært en forgyggelse.

SLO TROSS BEVISENE

Klinge ble deretter avhørt om Per Borgen. Mistanken gjaldt også denne gangen Milorg. Etter en del trusler innrømmet Borgen at han hørte til organisasjonen. Lagm.: De hadde bevis for at han var lagfører?

— Ja, det hadde jeg.
— Hvorfor slo De ham når De hadde bevisene?

— Jeg spurte ham først, men han sa at han bare var menig. Det var viktig å få det ut av ham selv, derfor slo jeg.

— Så De at Erlandsen stakk brennende sigarettstumper under neglene på Borgen?

— Nei, hadde jeg sett det, ville jeg ha nedlagt forbud straks. Jeg har forresten aldri hørt om at sigarettstumper er blitt brukt på den måten på Terrassen.

NÅR SKJERPET FORHØR SKULLE BRUKES

Forsv.: Forelå det noen skriftlig instruks om når det skulle brukes skjerpetsforhør?

— Nei det gjorde det ikke, men vi visste når det skulle brukes. Vi hadde beskjed om bare å bruke skjerpetsforhør for å få opplysninger ut av en som satt inne med opplysninger om illegal virksomhet. Det skjerpetsforhøret kunne en ikke sette i gang uten å ha innhentet tillatelse fra Brinits eller Fehmer.

ERLANDSEN SLO MEST

Jan Tveten var og til forhør 2. mars hos Klinge, mistenkt for å være troppsfører i Milorg.

— Innhentet De tillatelse før De slo ham?

— Kanskje slo jeg ham med flat hånd over ansiktet uten tillatelse, men jeg snakket med Brinits før jeg begynte med kelle.

— Så var det Arne Iversen som ble slått et par timer med en politikkelle.

— Iversen var arrestert med våpen på seg og jeg skulle avhøre ham. Det var Erlandsen som slo.

— De kunne vel forby Erlandsen å slå om De ville det?

— Ja, det kunne jeg, og i enkelte til-

Han er videre tiltalt etter straffelovens § 229 for en rekke grusomme mishandlinger. Den 2. februar 1945 mishandlet Klinge Per Borgen under forhør på Victoria Terrasse ved å tildele ham knyttneveslag i ansiktet, rive ham i håret og slå ham over ryggen og setet med en gummibatong.

2. mars 1945 mishandlet Klinge Jan Henrik Tveten ved knyttneveslag i ansiktet og kølleslag over ryggen, setet, kragebein og lårene.

8. mars mishandlet Klinge Arne Iversen med en politikkelle over hele kroppen, mens han hadde håndjern på seg. Hele ryggen var hudløs etter behandlingen og det resulterte i en mengde blodutredelser og verkebyller.

Hvert tilfelle av mishandlinger var

tiltalen betegnet med en bokstav, og det viste seg at hele alfabetet gikk med. Alle nordmennene var blitt mishandlet på det grusomste av Klinge. Han hadde slått og sparket, mens fangene lå vergeløse på gulvet — ofte bundet både på hender og føtter.

DELVIS SKYLDIG

Etter at tiltalen var lest opp, ble Klinge stilt de obligatoriske spørsmålene og det kom fram at han før krigen var kjøpmann i Tyskland, og han hadde kone og barn hjemme. På Victoria Terrasse var han kommet i slutten av 1944. Klinge snakket alminnelig godt norsk.

På lagmannens spørsmål: Erkjenner De Dem skyldig? begynte Klinge med en tydelig forberedt tale om at han var blitt tvunget til å handle som han gjorde.

felle ble det også gjort.

— Det står om Heming Astrup at han ble slått og sparket, deretter kastet opp i det kalde badet med hendene og føttene bundet, grepet i stupen og dukket under en 8—10 ganger ved å helse bens opp. Da det var besørget, la en Astrup over en stol og slo ham med en gummikkelle. Til slutt ble Astrup lagt med på gulvet og slått og sparket og trakkett på.

— Er det riktig?

— Nei, absolutt ikke.

Klinge kom her med en lang og uklær forklaring som det var umulig å oppfatte på tilhørbenken.

Etter at lagmannen hadde eksaminert ham nøyer, viste det seg imidlertid at Astrup hadde fått en slik behandling, men Erlandsen var ansvarlig for en del av slåingen og sparkingen.

DUNKETT HODET MOT VEGGEN.

Erik Helberg ble slått i ansiktet og fikk hodet dunket mot veggen. Dette syntes imidlertid ikke Klinge var noe å snakke om. Han karakteriserte det ikke som skjerpetsforhør.

UENIG BARE I DETALJENE.

Under avhøringen om de andre mishandlingene var det det samme som gikk igjen — knyttneveslag i ansiktet, slag med batonger over ryggen, iskalde bad med hendene og føttene bundet. Hvert med hendene og føttene merkelig godt. Som tilfelle husket Klinge merkelig godt. Som regel var han uenig i den fremstillingen av hendene, men det gjaldt tiltalen ga hendene, men det gjaldt bare detaljene. I hovedtrekkene var han helt ut enig og nikket ivrig og bekræftende når lagmannen leste opp en del av tiltalebeslutningen, men han passet alltid på å skyve fliest mulig av slagene over på sin norske tolv — Erlandsen.

— Jeg skulle jo skrive og da kunne jeg ikke slå.

Lagm.: De skal senere få høre til å forklare Dem Erkjenner De Dem skyldig eller ikke?

— Jeg erkjenner meg delvis skyldig.

MANGE VITNER

Vitnene ble nå ført inn i to puljer og beåret. Den første besto hovedsakelig av nordmenn som tiltalte hadde mishandlet. Den neste besto av Klinges kolleger på Victoria Terrasse. Blant dem var også Fehmer.

TOLKEN ER BLITT SINNSSYK

Meningen var at Klinges tolv — Erlandsen — skulle ha sidd sammen med sin hustru og mester i tiltaleboksen i dag. Da han fikk utlevert tiltalebeslutningen i fengslet for noen dager siden, brøt han fullstendig sammen og er foreløpig innlagt på asyl.